

Handleplan for

Indsatser til at øge eleveres tilknytning til skolen

Over en længere årrække er det blevet en stigende udfordring, at forholdsvis mange elever helt eller delvist mister deres tilknytning til skolens undervisning og sociale liv.

Denne handleplan for indsatser har til formål at forstærke skolens fællesskaber, så alle elever oplever, at skolen er et godt sted at være og at alle elever har en tilknytning til skolen.

INDLEDNING.....	2
STRATEGIEN "SAMMEN OM INKLUSION"	2
<i>Alle børn og unge har ret til at være en del af de almene fællesskaber</i>	2
<i>Stærke almene fællesskaber</i>	2
<i>Fælles retning</i>	2
INDSATSER TIL AT ØGE ELEVERNES TILKNYTNING TIL SKOLEN	2
STATUS	3
MÅL OG INDSATSER.....	5
<i>Fleksible og inkluderende læringsmiljøer</i>	5
Det betyder at:	5
Derfor gør vi følgende (Dette afsnit udarbejdes sammen med skolelederne):.....	6
<i>Tværfaglig og helhedsorienteret understøttelse</i>	6
Det betyder at:	6
Derfor gør vi følgende (Dette afsnit kvalificeres sammen med skolelederne):.....	6
<i>Tidlige, systematiske og databaserede beslutninger og opfølgninger</i>	6
Det betyder at:	7
Derfor gør vi følgende (Dette afsnit kvalificeres sammen med skolelederne):.....	7
INSPIRATIONSKILDER.....	7
BESØG / PRAKSISOPLÆG.....	7
RAPPORTER	7
<i>Ekspertgruppens anbefalinger</i>	7
<i>VIBUS' anbefalinger</i>	8
BØGER	8

Skole- og Dagtilbud

September 2025

Indledning

Strategien "Sammen om inklusion"

(Strategien er i politisk proces, den behandles på Børne- og Ungeudvalgets møde den 2. september 2025)

Denne handleplan for indsatser til at øge elevernes tilknytning til skolen skal understøtte inklusionsstrategien "Sammen om Inklusion". Centralt i inklusionsstrategien er stærke almene fællesskaber, fælles retning for børne- og ungdområdet og tværfaglighed i opgavevaretagelsen.

Alle børn og unge har ret til at være en del af de almene fællesskaber

Byrådet ønsker, at alle børn og unge i Slagelse Kommune udvikler sig til aktive og livsduelige voksne, der kan indgå i fællesskaber med andre medborgere. Den ønskede udvikling skal ske ved at styrke almene fællesskaber giver deltagermuligheder for børn og unge uanset deres forudsætninger.

Stærke almene fællesskaber

Børne- og ungdområdet arbejder målrettet med udvikling af børnenes og de unges almene hverdag og fællesskaber. Fokus på de almene fællesskaber understøtter elevernes faglige udbytte og sociale trivsel og vil betyde at:

- Alle børn og unge får et godt pædagogisk tilbud i de almene miljøer.
- Dagtilbud, klubber og skoler er steder, hvor alle børn og unge trives og har lyst til at være.
- Forældre bliver hjulpet i deres forældrerolle og får familieliv og arbejde til at hænge sammen.
- Alle unge får en god start på voksenlivet gennem enten uddannelse eller job.
- Alle voksne omkring barnet / den unge arbejder sammen for at forhindre, at udskillelsen fra fællesskabet sker
- Færre får brug for støtte, når de bliver voksne.

Fælles retning

Inklusionsstrategien er den fælles retning for ledelse, medarbejdere og politiske beslutningstagere. Strategien er en vejviser for de store og små daglige beslutninger og prioriteringer. De konkrete indsatser skal aftales og gennemføres af de involverede parter i hverdagen. Denne administrative handleplan for indsatser til at øge elevernes tilknytning til skolen er således en af de konkrete indsatser.

Realiseringen af indsatserne kendetegnes ved:

- Organisatoriske og pædagogiske løsninger – fællesskabet tilpasser sig
- Tværfaglighed – vi løfter inklusion sammen og ingen er alene om opgaven
- Klare indsatsmål, handlingsplaner og løbende evaluering

Indsatser til at øge elevernes tilknytning til skolen

Bag handleplanens beskrevne mål og indsatser ligger der en grundlæggende antagelse om, at opgaven lykkedes ved at:

- Styrke elevernes tilknytning til skolen, så det almene fællesskab opleves som meningsfuldt, trygt og attraktivt. Når elever føler sig set, hørt og inkluderet i et fællesskab, øges deres motivation til at møde op og deltage. Derfor skal skolen arbejde målrettet med at skabe inkluderende læringsmiljøer, hvor alle elever har en reel plads og oplever, at de bidrager.
- Være bevidst om, at ingen fagpersoner kan løfte denne opgave alene. Øget tilknytning kræver et forpligtende samarbejde på tværs af professioner og sektorer – skole, PPR, familieafdeling, klub og forældre – hvor viden deles, og indsatser koordineres. Når vi står sammen om opgaven, kan vi reagere tidligt og helhedsorienteret.
- Sikre fælles retning og kvalitet i indsatsen fordi det er nødvendigt med en fælles systematik og begrebsforståelse. Det skaber klarhed om roller, ansvar og arbejds gange og sikrer, at alle arbejder ud fra samme forståelse af fravær, trivsel og deltagelse.

- Være omhyggelig med valide data. Data om fravær, trivsel og progression giver os en afgørende indsigt i virkeligheden og gør det muligt at handle rettidigt, evaluere effekten af vores indsatser og justere kursen. Data er ikke et mål i sig selv, men et redskab til at skabe bedre skolegang for alle børn.
- Når en bekymring for et barn / en ung opstår sikrer hurtig og tværfaglig indgriben, at eleven fastholder en tilknytning til undervisningen

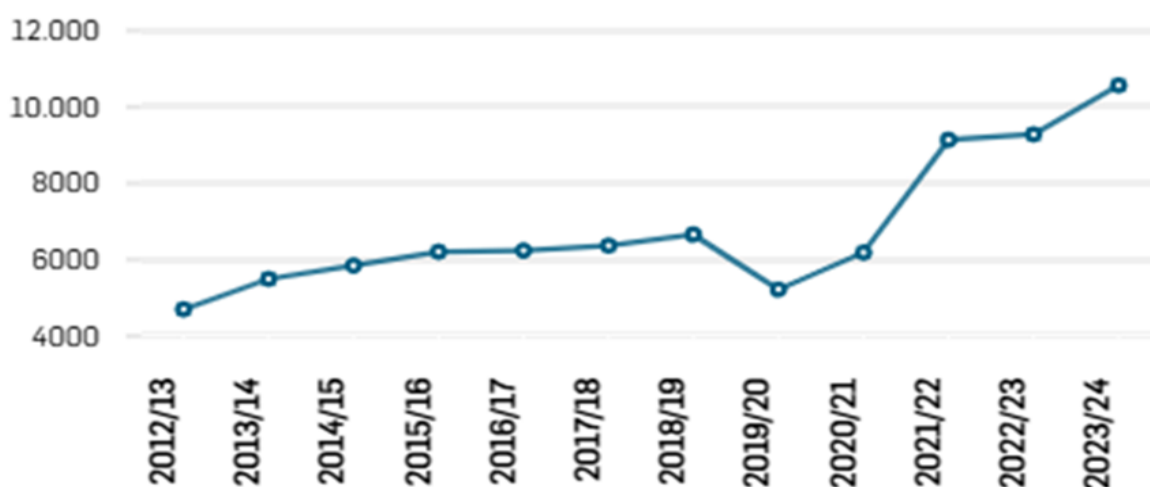
Det er ligeledes grundlæggende for mål og indsatser, at skolelederen har den overordnede beslutningskompetence og dermed ansvar i forhold til eleverne. Ansvar omfatter både de pædagogiske, de administrative og de disciplinære forhold, jf. Folkeskoleloven § 45, stk. 2: ”skolelederen træffer alle beslutninger vedrørende eleverne”.

Til at understøtte lederen i at løfte dette ansvar samarbejder lederen med sine medarbejdere internt på skolen, samt med de understøttende funktioner i Børn & Familie, Sundhedstjenesten og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

Status

Skolerne indberetter elevernes fravær i administrationsprogrammet IST/Tabulex. Disse videreføres til Børne- og Undervisningsministeriet. På baggrund af disse data er det muligt at beskrive udvikling og status på elevernes fravær. De viste data er heldagsfravær.

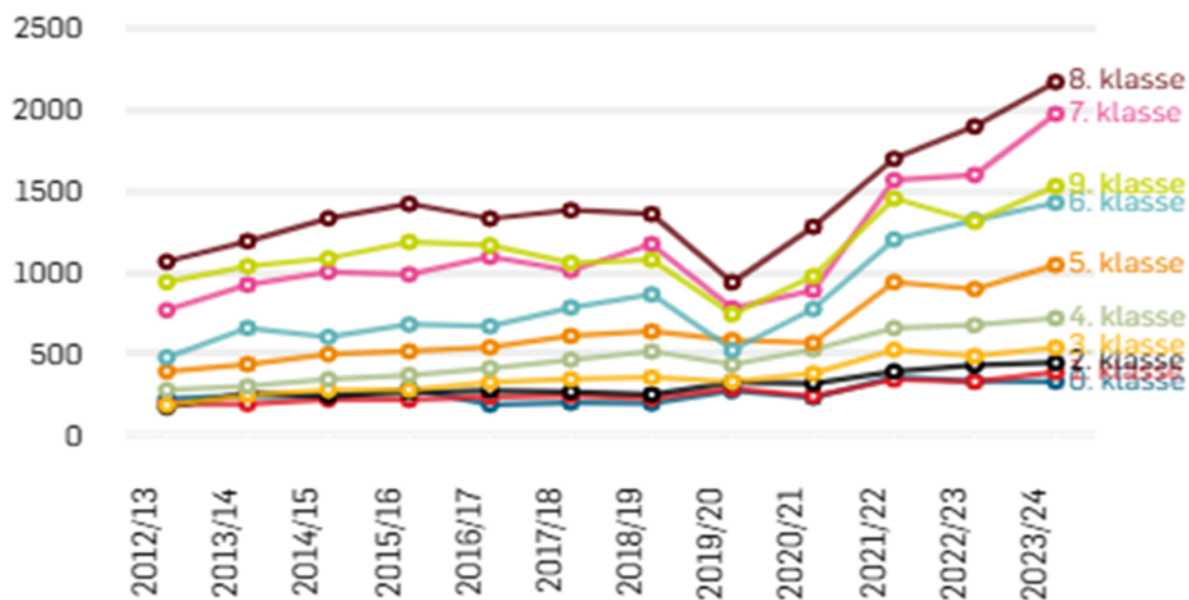
Første billede viser udviklingen i antallet af elever i almene folkeskoler og specialskoler i hele Danmark, der har mere end tre måneders samlet fravær

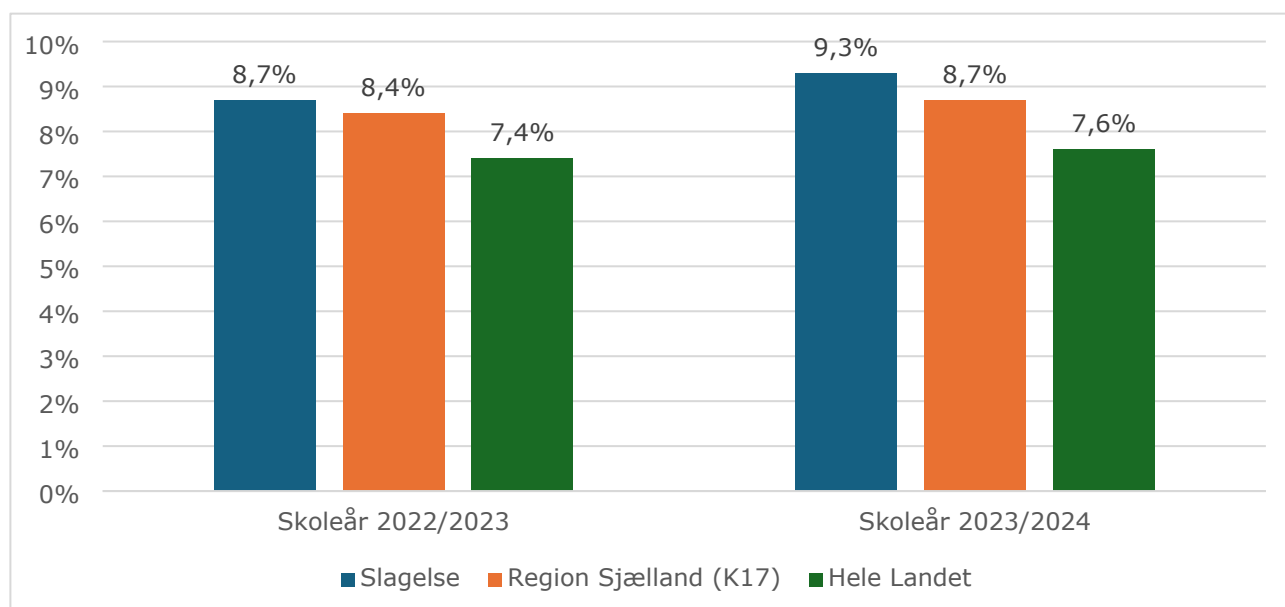
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet 20/1-25

Andet billede viser det langvarige fravær fordelt på klassetrin over en årrække. Samlet for hele Danmark.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet 20/1-25

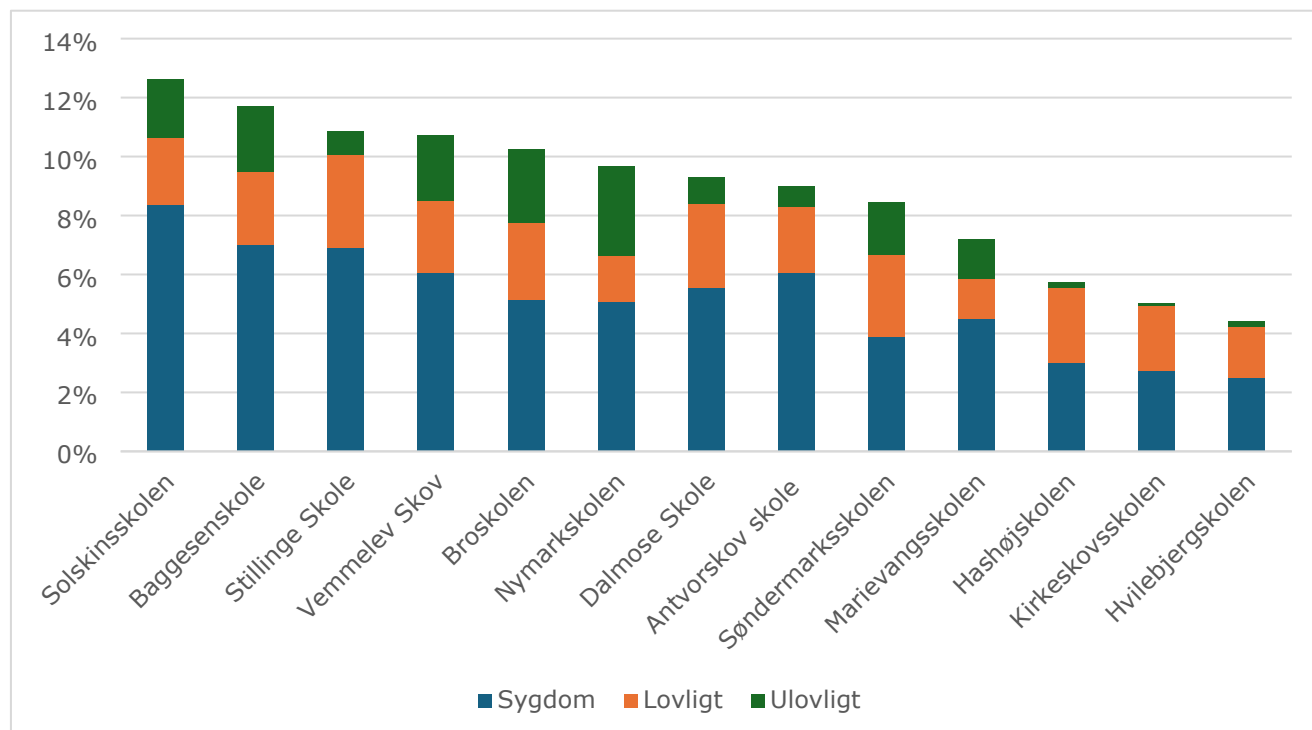

Tredje billede viser det samlede elevfravær i Slagelse Kommune de to foregående skoleår set i forhold til Region Sjællands 17 kommuner og i forhold til landsgennemsnittet.

Slagelse Kommune i forhold til K17 og hele landet i 2022/23 og 2023/24. Kilde: Uddannelsesstatistik 1/7-25

Fjerde billede viser fraværet på den enkelte almene skole i Slagelse, inklusive skolens eventuelle specialklasser fordelt på fraværstyperne: sygdom, lovligt og ulovligt fravær i det netop afsluttede skoleår

Fravær fordelt på typer. Almenskoler og specialklasser i Slagelse i skoleåret 2024/25. Kilde: IST/Tabulex 1/7-25

Mål og indsatser

For at øge elevernes tilknytning til skolen er der sat tre mål for skole- og klubområdets arbejde. Målene understøttes af konkrete aktiviteter og handleplaner. Det første mål handler om indsatser, der fremmer elevernes tilknytning til skolen – det alment forebyggende arbejde. Det andet mål handler om, hvad skole og de understøttende funktioner gør, når en bekymring opstår og en mere målrettet indsats bliver nødvendig for at fastholde elevens tilknytning til skolen. Endelig handler det tredje mål om en kvalificering af indsatserne, så de hviler på et evidens- og databaseret fundament.

Første mål:

Fleksible og inkluderende læringsmiljøer

Skolen skal styrke børns tilknytning til skolen ved at forme et læringsmiljø, hvor eleverne oplever anerkendelse, tryghed og mening i hverdagen. Gennem fokus på de centrale psykologiske behov: positive relationer, fællesskab, medbestemmelse og faglig udvikling skal skolen fremme trivsel og engagement, så alle børn føler sig set, hørt og som en vigtig del af skolens faglige og sociale fællesskab.

Det betyder at:

- Skolen formulerer en fælles pædagogisk tilgang bygget op over skabelonen i *NEST huset*: Værdimæssigt grundlag (fundamentet) – Den pædagogiske og organisatoriske ramme (systemstrukturer) – Samarbejdsformerne – Det overordnede mål for inklusion på skolen.
- Skemaer og læringsmiljøer tilpasses elevgruppen (fx uderum, praktisk/musisk læring).
- Klub og fritidspædagogik er en integreret del af skolens aktiviteter.

- Ledelsen sikrer at der er den nødvendige kompetence til stede gennem en løbende vurdering af medarbejderkompetencer, organisering og så skolens behov
- Skolen udvider begrebet om skole og gør den også praksisrettet, fx ved at bruge Ungdomsskolen, designe nye praktiske valgfag og bruge juniormesterlære

Derfor gør vi følgende (Dette afsnit udarbejdes sammen med skolelederne):

1. ?
2. ?

Andet mål:

Tværfaglig og helhedsorienteret understøttelse

Når en elev med sin adfærd viser tegn på ikke at trives fagligt eller socialt sætter skolen ind med et dobbelt sigte. Dels undersøger skolen de bagvedliggende årsager til den ændrede adfærd, fx forhold på skolen og forhold i hjemmet; dels justerer skolen sine rammer, så eleven kan bevare tilknytningen.

Skolen udarbejder sammen med elev og forældre en pædagogisk-didaktisk handleplan. Handleplanen indeholder en analyse af, hvad der skal til i den konkrete skolekontekst for at barnet kan trives bedre fagligt og socialt.

Skolen inddrager elev og forældrene og henter bistand hos PPR og forebyggende rådgiver, når skolen eller forældrene skønner det nødvendigt.

PPR og forebyggende rådgiver understøttelse skal ske ved at være fysisk til stede i klassen i skolens tilpasninger af læringsmiljøet og ved indgribende indsatser vedrørende den enkelte elev.

Det betyder at:

- Hver skole har en beskrevet plan for forstærkede pædagogiske miljøer, fx individuel støtte, social læring, visuel støtte, hjælp til overgange, klassekammeratstøtte, sensoriske redskaber, PPR-konsulent med i klassen
- PPR tager initiativ til at danne en tværfaglig, understøttende gruppe i samarbejde med Børn&Familie, der kan give skolen et 360 graders eftersyn på en classes læringsmiljø
- Skoleområdet udarbejder en beskrivelse af hvem, der gør hvad på hvilket bekymringsniveau
- Tværfaglige møder bruges til sammen med forældrene at aftale justeringer af elevens kontekst

Derfor gør vi følgende (Dette afsnit kvalificeres sammen med skolelederne):

1. Udarbejder en skabelon for pædagogisk-didaktisk handlingsplan
2. Etablerer udrykningsgruppe i regi af PPR og Børn & Familie, som kan bistå skolen ved meget bekymrende fravær
3. Etablerer en on-line baseret undervisning som en midlertidig mellemform for eleven, der ikke kan møde op i skolen
4. ?

Tredje mål:

Tidlige, systematiske og databaserede beslutninger og opfølgninger

For at kunne opspore tegn på fravær og reagere hurtigt er det nødvendigt med en fælles og detaljeret systematik, som bliver en del af skolens hverdag. Derfor skal elevernes tilstedeværelse registreres i hver lektion. Registreringen foregår elektronisk. Hvis eleven har uanmeldt fravær sendes der automatisk en SMS til forældrene.

På skolen etableres en lille gruppe, som hver anden uge samler de registrerede data og overleverer dem til skoleledelsen og til de relevante klasseteam.

Der skal være en systematik for reaktion på informationerne om fravær. Her anvendes samme systematik, som *Den nationale ekspertgruppe* anbefaler.

Det betyder at:

- Skole- og klublederne i fællesskab definerer begreberne ”fravær” og ”tilknytning”
- Lærerne registrerer fravær i hver lektion og SMS sendes til forældrene ved uanmeldt fravær.
- Fravær gennemgås hver 14. dag for alle elever på hver skole.
- Klasseteamet inddrages straks ved bekymrende fravær.
- Ved 10 dages fravær i et kvartal afdækker skole og familie årsager og aftaler indsatser.
- Ved 15 dages fravær i et kvartal iværksættes en ”Pædagogisk – didaktisk handlingsplan” i samarbejde med forældre, klasseteam, PPR og forebyggende rådgiver.
- Ved 15 % ulovligt fravær indkaldes til Se-Ske møde.
- Indsatser evalueres mindst hver tredje måned sammen med eleven og forældrene

Derfor gør vi følgende (Dette afsnit kvalificeres sammen med skolelederne):

1. Indkøb af fælleskommunalt software til monitorering af fravær på lektionsniveau
2. Personalemøde på hver skole med introduktion af software, samt begrebsliggørelse af fraværs kategorierne
3. Udarbejde flowchart for indsats ved fravær og de involverede parter på de forskellige niveauer
4. ?

Inspirationskilder

Besøg / praksisoplæg

Arbejdsgruppen har besøgt, læst om eller hørt conferenceoplæg om erfaringerne fra:

- Svendborg Kommune
- Bornholms Kommune
- Hvidovre Kommune
- Skive Kommune

Rapporter

Ekspertgruppens anbefalinger

Rapporten – juni 2025: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf25/juni/250624-afrapportering-fra-eks-pertgruppen-.pdf>

Ekspertgruppen om specialundervisning og skolefravær har fremlagt en række anbefalinger, der skal styrke skolerens indsats mod bekymrende og langvarigt fravær. Her er de vigtigste konklusioner og forslag:

- Skolefravær er komplekst og skyldes ofte en kombination af sociale, faglige og helbredsmæssige faktorer.
- De nuværende regler er utilstrækkelige, da de primært fokuserer på somatisk sygdom og ikke tager højde for mistrivsel og manglende skoletilknytning.
- Tidlig og målrettet indsats er afgørende for at forhindre, at fravær udvikler sig til skolevægning.

Anbefalede tiltag:

- Tidlig kontakt til forældre: Ved 10 dages ulovligt fravær skal skolelederen kontakte hjemmet for at afklare årsager og iværksætte støtte.
- Fraværsundervisning: Ved 15 dages fravær i et kvartal skal eleven tilbydes undervisning – fx online, hjemme eller på små hold – uanset om fraværet skyldes sygdom eller mistrivsel.

- Pædagogisk-didaktisk handleplan: Skal udarbejdes ved 15 dages fravær og involvere både elev og forældre. Fokus er på at fjerne barrierer og forbedre læringsmiljøet.
- Tværprofessionel indsats: Skolen skal samarbejde med PPR, sundheds- og socialområdet for at adressere de bagvedliggende årsager.
- Løbende opfølgning: Handleplanen skal evalueres mindst hver tredje måned for at sikre effekt og justering af indsatsen

VIBUS' anbefalinger

Rapporten – juni 2025: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf25/juni/250624-en-almen-grundskole--der-kan-mere-for-flere.pdf>

Resumé: Langt de fleste elever trives og udvikler sig i skolen. Men samtidig har stadig flere elever behov for støtte for at komme godt igennem deres skolegang. Derfor præsenterer Børne- og Undervisningsministeriets videnseenhed, VIBUS, nu 14 nye anbefalinger til, hvordan det er muligt at styrke indsatser for elever med særlige behov i den almene grundskole.

Anbefalingerne er baseret på viden og peger blandt andet på, at der skal tages højde for, at omstilling til en bredere elevgruppe i almenmiljøet tager tid og kræver en stor indsats. Dertil er det bl.a. afgørende at prioritere ressourcer tæt på eleverne i den almene undervisning og at afdække de lokale behov for kompetenceudvikling.

Et styrket forældresamarbejde og mellemformer af høj kvalitet bliver også fremhævet som vigtige elementer, når flere elever skal indgå og trives i almenmiljøet.

De i alt 14 anbefalinger lyder:

- Tag højde for, at omstilling tager tid og kræver en bred indsats
- Prioriter ressourcer tæt på eleverne i den almene undervisning
- Etabler et fælles kontekstbaseret blik på eleverne
- Inddrag forældre for at sikre en større forståelse for omstillingen
- Skab en inkluderende fagdidaktik med inddragelse af elever
- Skab inkluderende mellemformer af høj kvalitet, så flere trives i almenmiljøet
- Brug skolens fysiske rammer til at differentiere undervisningen
- Understøt forandringsprocessen gennem ledelse tæt på undervisningen
- Afdæk de lokale behov for kompetenceudvikling
- Understøt kompetenceudvikling tæt på praksis
- Gør Pædagogisk Psykologisk Rådgivning mere praksisnært
- Inddrag flere perspektiver i afdækning af særlige behov
- Styrk forældresamarbejdet med inddragelse af forældre og børn
- Arbejd med at skabe mere inkluderende fritidstilbud

Bøger

Camilla Printz & Mai Juul Andersen: *Skolefravær. Forståelser og handlemuligheder*. Frydenlund 2024